

AUDIT

OVERZICHT

#	Topic
1	Twee waargebeurde verhalen
2	Wat is audit?
3	Wat is het verschil tussen externe en interne audit?
4	Auditvoorbeelden
5	Oefeningen

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

VERHAAL 1:

Het eerste verhaal situeert zich in een bedrijf dat veevoeders op de markt brengt.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Het bedrijf heeft twee vestigingen en is gespecialiseerd in het drogen en persen van luzerne.

Luzerne is een voederplant die vooral aan runderen, paarden, schapen en geiten wordt gegeven. Het is een vlinderbloemige plant, verwant aan klaver. Ze bevat veel eiwitten en is rijk aan vezels en mineralen.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

De luzerne wordt in het bedrijf gedroogd en vervolgens geperst in (ronde) balen. Die balen worden opgeslagen in grote hangars tot ze worden verkocht en geleverd aan de klanten. Dat zijn landbouwers. Elke vestiging heeft één grote hangar voor de voorraad luzerne.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Het bedrijf maakt zich klaar voor de jaarlijkse voorraadcontrole van de externe auditor. Die checkt welke bezittingen het bedrijf effectief heeft: gronden, gebouwen, machines, vrachtwagens, en uiteraard ook... de voorraad.

De auditor bezoekt de eerste vestiging en wil de voorraad lutzerne controleren. De poorten van de hangar worden geopend.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

een tot de nok gevulde
hangar

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Het is duidelijk voor de externe auditor: de hangar is tot de nok gevuld met luzerne. Een snelle berekening van het aantal balen dat theoretisch in de hangar kan worden gestapeld en hun waarde levert een bedrag op dat aardig overeenstemt met het getal dat door het bedrijf wordt gerapporteerd in de boekhouding voor deze eerste vestiging.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

audit: de (fysieke)
realiteit afstemmen
met de (theoretische)
cijfers

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

De dag nadien begeeft de externe auditor zich naar de tweede vestiging voor een gelijkaardige controle van de bezittingen.

Daar worden op een bepaald moment ook de poorten van de hangar geopend waar de voorraad luzerne is opgeslagen. Ook deze hangar is tot de nok gevuld. En opnieuw moet de externe auditor vaststellen dat de effectieve voorraad overeenkomt met de boekhoudkundige voorraad.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

opnieuw een tot de
nok gevulde hangar

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Op de derde dag is de externe auditor opnieuw aan het werk in de eerste vestiging om verdere controles te verrichten. Deze keer is hij aan de slag in de kantoren van het bedrijf. Een ‘audit assistant’ die in opleiding is en de externe auditor tijdens de hele week vergezelt, maakt tijdens de lunchpauze een wandeling op het bedrijfsterrein. De poorten van de voorraadhangar staan open. Tot zijn verbazing merkt zij dat deze leeg is.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

een lege hangar

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Zij signaleert dit aan de externe auditor die meteen de vraag stelt aan de bedrijfsleiding waarom de voorraad is verdwenen. Er is immers geen spoor van leveringen in de administratie. “De voorraad is verplaatst.” Dat is de verklaring van de bedrijfsleider. Omdat de externe auditor nattigheid voelt begeeft hij zich samen met de assistant onmiddellijk naar de tweede vestiging en laat de deuren openen van de voorraadhangar.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

de audit van een bedrijf gebeurt doorgaans in team

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Hij krijgt hetzelfde beeld te zien van een nokvolle hangar.
De assistent heeft een idee en stelt voor dat de bovenste rijen balen uit de hangar worden gehaald. Zo gezegd, zo gedaan.
Tot hun verbazing stellen beide auditors vast dat achter de eerste rij balen... helemaal niks ligt. Ze kijken in een lege hangar...

Ze beseffen dat ze om de tuin zijn geleid.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

een zo goed als lege
hangar...

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

VERHAAL 2:

Het tweede verhaal situeert zich in een bouwbedrijf dat nieuwbouw- en renovatieprojecten uitvoert voor private klanten.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

De operationeel manager heeft de dagelijkse leiding over verschillende werven en een ploeg van ongeveer veertig arbeiders. Door zijn functie kan hij personeel, machines en materialen over de verschillende werven verdelen. Hij besluit op een bepaald moment om een grote vrijstaande garage en een pool house achter zijn woning te laten bouwen.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

pool house

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Om de kosten te beperken, schakelt hij hiervoor enkele werknemers van het bedrijf in. Enkele arbeiders krijgen de opdracht om tijdens hun normale werkuren werkzaamheden aan zijn garage en pool house uit te voeren. In de planning registreert hij deze uren echter alsof de werknemers op bestaande bedrijfswerven hebben gewerkt. Hierdoor worden hun lonen volledig door het bedrijf betaald.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

de operationeel manager heeft
als taak om de budgetten van
de verschillende werven op te
volgen

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Hij laat daarnaast een graafmachine en een bedrijfswagen naar zijn privéterrein brengen. Voor de werkzaamheden zijn bouwmaterialen nodig. De manager laat onder meer beton, isolatiemateriaal, hout, leidingen en bestratingsmateriaal uit het bedrijfsmagazijn halen.

In de administratie worden ze toegewezen aan verschillende lopende bouwprojecten. Daardoor lijken de kosten op het eerste gezicht onderdeel te zijn van de normale bedrijfsactiviteiten.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

magazijn van
bouwmaterialen

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Na enkele maanden merkt de financiële afdeling echter dat bepaalde projecten opvallend veel arbeidsuren en materialen verbruiken. De afwijkingen worden tijdens de periodieke rapportering aan de Nederlandse moedermaatschappij zichtbaar. De interne auditafdeling van de moedermaatschappij besluit daarop een controle bij het bedrijf uit te voeren.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

de
werken
aan de
garage

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

De interne auditors vergelijken werkbonnen, urenregistraties, magazijnbewegingen, facturen en projectadministratie met elkaar. Daarbij ontdekken ze dat verschillende geregistreerde leveringen niet logisch aansluiten bij de werkzaamheden op de betrokken werven. Ook blijkt dat bepaalde werknemers volgens de administratie op een werf aanwezig waren, terwijl andere gegevens daar niet mee overeenstemmen.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

interne audit focust
bijvoorbeeld op
afwijkingen tussen
verschillende
informatiebronnen

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

De interne auditors spreken vervolgens afzonderlijk met verschillende medewerkers om de afwijkingen te onderzoeken.

Uit die gesprekken blijkt dat werknemers op instructie van de manager werkzaamheden aan zijn privéwoning hebben uitgevoerd. Verder onderzoek toont aan dat daarbij ook machines en materialen van het bedrijf zijn gebruikt...

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

VRAAG: Waarom zou het veevoederbedrijf de voorraad hoger rapporteren dan hij in werkelijkheid is?

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

ANTWOORD:

Om de financiële situatie beter te laten lijken dan ze echt is. Als de voorraad kunstmatig te hoog wordt geboekt, worden de bezittingen van het bedrijf te hoog voorgesteld. Bovendien kan dit via de voorraadwaardering ook de kosten verlagen en de winst verhogen.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

Een bedrijf kan dit bijvoorbeeld doen om investeerders of banken te laten denken dat het financieel gezond is, gemakkelijker een lening te krijgen, slechte bedrijfsresultaten te verbergen of bepaalde winstdoelstellingen te halen.

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

VRAAG: Welke lessen zou het bedrijf kunnen trekken uit de fraude die werd gepleegd door de manager?

1. TWEE WAARGEBEURDE VERHALEN

ANTWOORD:

Het bedrijf zal zijn interne controles versterken op het vlak van urenregistratie, materiaaluitgifte, machinegebruik en extra checks inbouwen in het proces van de goedkeuring van projectkosten.

2. WAT IS AUDIT?

Een audit is een systematische en onafhankelijke controle van een bedrijf.

Doel? Nagaan of administratie, financiële gegevens en bedrijfsprocessen correct, betrouwbaar en volgens de regels verlopen.

2. WAT IS AUDIT?

SYSTEMATISCH:

de controle gebeurt **volgens een vaste en georganiseerde werkwijze**. De auditor controleert dus niet zomaar willekeurig wat, maar **volgt een plan**.

Kan eenmalig gebeuren, maar meestal is er een **bepaalde frequentie**.

2. WAT IS AUDIT?

ONAFHANKELIJK:

de auditor moet de **controle objectief en zonder ongepaste beïnvloeding kunnen uitvoeren**. Hij mag bijvoorbeeld geen resultaten verbergen omdat een manager dat vraagt.

Dit geldt **ook voor interne audit!**

2. WAT IS AUDIT?

BELANGRIJKE KENMERKEN:

Objectief: conclusies worden gebaseerd op **feiten en bewijs**, niet op persoonlijke meningen

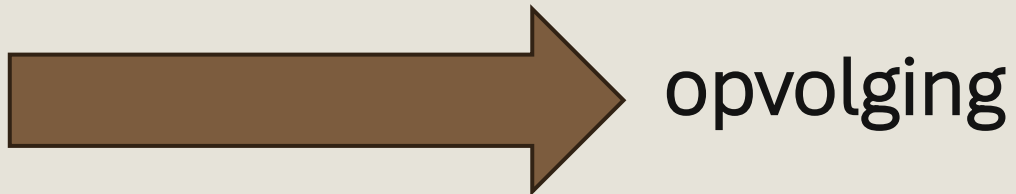
Risicogericht: audit besteedt vooral aandacht aan processen en activiteiten waar **belangrijke risico's** bestaan

2. WAT IS AUDIT?

BELANGRIJKE KENMERKEN:

Verbeteringsgericht: audit controleert niet alleen, maar doet ook **aanbevelingen** om processen, interne controles en risicobeheer te verbeteren

3. WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN INTERNE EN EXTERNE ADUIT?

INTERNE AUDIT	EXTERNE AUDIT
uitgevoerd door auditors binnen de organisatie om de bedrijfsvoering te controleren en verbeteren	uitgevoerd door een onafhankelijke partij van buiten de organisatie , meestal in het kader van de jaarrekening

3. WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN INTERNE EN EXTERNE ADUIT?

Interne audit heeft het voordeel dat de auditor een sterke kennis heeft van het bedrijf

Francken bestelt interne audit over aankoop drones na onthullingen in 'Pano'-reportage: "Dat is geen probleem"

Water-link zet twee topmanagers aan de deur na harde interne audit: "Personeel zeer tevreden over beslissing"

3. WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN INTERNE EN EXTERNE ADUIT?

Externe audit heeft het voordeel van een grotere onafhankelijkheid en objectiviteit, omdat de auditor van buiten de organisatie komt

**Malaise bij
AfricaMuseum: 'Er
komt een externe
doorlichting'**

**Oosterzele laat OCMW en gemeentediensten
doorlichten door extern auditbureau**

3. WAT IS HET VERSCHIL TUSSEN INTERNE EN EXTERNE ADUIT?

Verplicht voor vennootschappen: externe audit door een revisor

Een audit door een bedrijfsrevisor is een **externe en onafhankelijke controle van de financiële informatie van een onderneming.**

De revisor onderzoekt **of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de financiële toestand** van het bedrijf. Na de controle brengt de revisor een **controleverslag met een oordeel** uit.

4. AUDITVOORBEELDEN

Voorbeeld van INTERNE AUDIT:

De Inspectie van de FOD Volksgezondheid onderzoekt de werkcultuur op de intensiverecareafdeling van een niet nader genoemd universitair ziekenhuis.

De interne audit volgt op de honderden interne e-mails en documenten en gesprekken met tientallen medewerkers.

4. AUDITVOORBEELDEN

intensivecare-unit

4. AUDITVOORBEELDEN

Daaruit blijkt een vertrouwenscrisis tussen een deel van de medewerkers en de leiding van de afdeling.

Het ziekenhuis erkent de signalen van medewerkers en stelt dat er vorig jaar een teamontwikkelingsprogramma is gestart voor de artsen die actief zijn op de afdeling.

De interne auditors lieten weten dat het onderzoek naar de werkcultuur zich ook richt op de patiëntveiligheid. "Een goede werkcultuur is nodig voor goede patiëntveiligheid. Niet goed samenwerken is daar niet goed voor."

4. AUDITVOORBEELDEN

Voorbeeld van EXTERNE AUDIT:

Rabobank Nederland kiest voor EY als nieuwe externe auditor

Rabobank legt uit dat deze beslissing het resultaat is van een “zorgvuldig selectieproces” dat de bank over de afgelopen maanden heeft doorlopen. De jaarrekeningen van dit én volgend jaar worden nog verzorgd door PwC.

4. AUDITVOORBEELDEN

In de wereld van de grootbanken is er altijd sprake van een stoelendans, daar er vier grote auditfirma's bestaan (= 'The Big Four') en maar drie grootbanken.

Het controleren van de cijfers van banken behoort tot de meest ingewikkelde en lucratieve opdrachten voor auditfirma's. Zo verdiende KPMG vorig jaar maar liefst €30 miljoen voor de controle van de jaarcijfers van ING.

4. AUDITVOORBEELDEN

‘The Big Four’

5. OEFENINGEN

Oefening 1: lees volgende concrete situatie en beeld je in dat je als auditor deze situatie moet analyseren op vlak van patiëntenveiligheid. Wat is met name het risico dat in deze situatie bepaalde zaken fout kunnen lopen en wat is jouw aanbeveling als auditor om dit risico te verkleinen of elimineren.

interne audit

5. OEFENINGEN

de 'setting'
van de
oefening is
een
woonzorg-
centrum

5. OEFENINGEN

In woonzorgcentrum De Linde verblijven ongeveer 90 bewoners. Een groot deel van de bewoners neemt dagelijks verschillende geneesmiddelen. De verpleegkundigen zijn verantwoordelijk voor de correcte verdeling en toediening van deze medicatie. De meeste geneesmiddelen worden door de apotheek per bewoner en per innamemoment klaargemaakt in individuele medicatiezakjes.

5. OEFENINGEN

Andere geneesmiddelen, zoals bepaalde siropen, oogdruppels en geneesmiddelen die slechts indien nodig worden toegediend, worden afzonderlijk bewaard in de medicatiekast. Aan het begin van de ochtendronde neemt de verpleegkundige de medicatiekar mee naar de kamers.

Op de kar liggen de medicatiezakjes van de verschillende bewoners.

5. OEFENINGEN

De identiteit van de bewoner wordt meestal niet meer expliciet gecontroleerd, omdat de verpleegkundigen de bewoners goed kennen. Bij nieuwe bewoners kijkt men doorgaans wel naar de naam op het medicatieoverzicht. Tijdens de medicatieronde wordt de verpleegkundige regelmatig aangesproken door bewoners, familieleden en collega's.

5. OEFENINGEN

Wanneer er een dringende oproep is, blijft de medicatiekar soms enkele minuten in de gang staan terwijl de verpleegkundige naar een andere kamer gaat. Na het toedienen van de medicatie wordt dit geregistreerd in het elektronische zorgdossier. Om tijd te besparen gebeurt deze registratie soms pas nadat de volledige medicatieronde is afgelopen.

5. OEFENINGEN

De verpleegkundige duidt dan voor alle bewoners aan welke medicatie werd toegediend. Wanneer een bewoner zijn medicatie weigert of niet op zijn kamer aanwezig is, legt de verpleegkundige het medicatiezakje soms apart op de medicatiekar. Aan het einde van de ronde wordt bekeken wat ermee moet gebeuren. Niet iedere verpleegkundige volgt daarbij exact dezelfde werkwijze. Geneesmiddelen die niet in individuele zakjes zitten, worden bewaard in een afgesloten medicatiekast in de verpleegpost.

5. OEFENINGEN

De sleutel van deze kast bevindt zich meestal in een lade aan het bureau, zodat alle verpleegkundigen er gemakkelijk bij kunnen. Tijdens drukke momenten blijft de kast soms geopend. Wanneer een arts de medicatie van een bewoner wijzigt, wordt dit in het elektronisch dossier aangepast. Bij dringende wijzigingen belt de arts soms rechtstreeks naar de verpleegafdeling.

5. OEFENINGEN

De verpleegkundige noteert de wijziging dan op een papiertje en past de medicatie toe. Het elektronische dossier wordt in sommige gevallen pas later bijgewerkt. Eén keer per maand controleert een verpleegkundige de voorraad geneesmiddelen. Er wordt vooral nagegaan welke producten bijna opgebruikt zijn en opnieuw moeten worden besteld.

5. OEFENINGEN

Verschillen tussen de geregistreeerde en werkelijk aanwezige voorraad worden meestal gecorrigeerd zonder verder onderzoek. De hoofdverpleegkundige gaat ervan uit dat de verpleegkundigen eventuele fouten of incidenten zelf melden. Er bestaat een digitaal systeem voor incidentmeldingen, maar in de praktijk wordt dit weinig gebruikt. Kleine vergissingen die onmiddellijk worden rechtgezet, worden meestal niet geregistreerd.

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Oefening 2: lees volgende concrete situatie en beeld je in dat je als auditor deze situatie moet analyseren op vlak van financiële gezondheid. Wat is met name het risico dat in deze situatie bepaalde zaken fout kunnen lopen en wat is jouw aanbeveling als auditor om dit risico te verkleinen of elimineren.

externe audit

5. OEFENINGEN

de ‘setting’
van deze
oefening is
een
loodgieters-
bedrijf

5. OEFENINGEN

Beekmans BV is een groot loodgietersbedrijf met ongeveer 85 werknemers. Het bedrijf voert sanitaire installaties, verwarmingswerken, herstellingen en renovaties uit voor particulieren, ondernemingen en aannemers. Hoewel Beekmans veel opdrachten heeft en de agenda van de techniekers bijna altijd volgeboekt is, verkeert het bedrijf regelmatig in geldnood.

5. OEFENINGEN

De omzet stijgt al enkele jaren, maar de winst blijft opvallend laag. De directie schrijft dit vooral toe aan de sterke concurrentie en de gestegen materiaal- en loonkosten. Beekmans werkt voor een aantal grote klanten die regelmatig hun facturen te laat betalen. Sommige facturen blijven drie tot zes maanden openstaan. De commerciële directeur wil deze klanten niet onder druk zetten uit vrees toekomstige opdrachten te verliezen.

5. OEFENINGEN

Aanmaningen worden daarom niet altijd verstuurd en nalatigheidsinteressen worden vrijwel nooit aangerekend. Ook de prijszetting gebeurt weinig systematisch. Voor veel werkzaamheden gebruikt het bedrijf tarieven die enkele jaren geleden werden bepaald. Stijgingen van lonen, brandstofprijzen en andere bedrijfskosten worden niet altijd volledig in de verkoopprijzen verwerkt.

5. OEFENINGEN

Voor grotere projecten maakt de commerciële afdeling vooraf een offerte. Om opdrachten binnen te halen, wordt regelmatig een aanzienlijke korting gegeven. Er bestaat geen vaste minimale winstmarge waaraan een opdracht moet voldoen voordat ze wordt aanvaard. Bij belangrijke klanten worden verlieslatende opdrachten soms geaccepteerd in de hoop later winstgevender werk te krijgen. De techniekers registreren dagelijks hun gepresteerde uren.

5. OEFENINGEN

Wanneer een opdracht langer duurt dan voorzien, worden de extra uren echter niet altijd aan de klant doorgerekend. Vooral bij opdrachten waarvoor vooraf een prijsindicatie werd gegeven, vrezen medewerkers discussies met de klant. Ook verplaatsingsuren en kleine bijkomende werkzaamheden verdwijnen regelmatig uit de facturatie.

5. OEFENINGEN

Techniekers melden dergelijke prestaties mondeling aan de administratie, maar deze informatie wordt niet altijd geregistreerd. Materialen worden uit het magazijn meegenomen naar de verschillende werven. Kleine materialen zoals koppelingen, leidingen, dichtingen en bevestigingsmateriaal worden niet altijd aan een specifieke opdracht toegewezen. Hierdoor worden sommige gebruikte materialen niet aan de klant gefactureerd.

5. OEFENINGEN

Na afloop van een groot project wordt zelden berekend hoeveel winst of verlies het project werkelijk heeft opgeleverd. De directie ontvangt maandelijks cijfers over de totale omzet en kosten, maar beschikt niet over een duidelijk overzicht van de winstgevendheid per klant, project of type dienstverlening. Ondertussen heeft Beekmans steeds vaker problemen om leveranciers en lonen tijdig te betalen. De financieel directeur lost tijdelijke tekorten op met het krediet bij de bank.

5. OEFENINGEN

Omdat er nog voldoende opdrachten binnenkomen, maakt de directie zich voorlopig weinig zorgen over de onderliggende oorzaken.

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Oefening 3: stel dat je als auditor de veiligheid van leerlingen en personeel in de Broederschool Humaniora zou moeten doorlichten. Wat is met name het risico dat bepaalde zaken fout kunnen lopen en wat is jouw aanbeveling als auditor om dit risico te verkleinen of elimineren.

externe audit

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor

5. OEFENINGEN

Geïdentificeerd risico (+ indicatie: groen, oranje, rood)	Aanbeveling van auditor